

جودایی

مالی

هسین

۱۹۶۱

insititut kurde de paris

مانگه شه و

به ليني رالهياندي راسپارده
گوتى بوٽ ديتيه بن چو پاره غارده
له جي ژوانى له نيره چاوه ريتيم !
نه هاني ، كيري جوانى كه لبرارده
ته زرووى گرم به له شادي نه گه ربي ؛
ته زاندي شان و پيلم به ردي پاره
وه ره با رنگ و رخصت بينيم
به من جي تيشكي راوى مانگي چارده
گري نه م روومه ته ي تو گه رم و جوانه
سرفي مانگه شه و جواش بي چارده

۱۹۷۴

ديوارى وشكه به رد كه له ده وري كاني وشتن و اى ده كشن

نالہی جودایی

۲

ساقیا ! واپارده وه ، واپارده وه
روو له لای من که به چایی پارده وه
موشترک وهک من له موشترکی که من
زور به یان شاد و به کیف و بیخه من
مهی حه راه بو سه هه نزه و بیخه مان
مستی بیخه من بوچی بگن نیجه مان ؟
نهم شه راه ناله ده زمانی خه هه
لیی حه رام بی نه و که هی ده ردی که هه
نهم شه راه ناله بو بیدرد نیه
لیی حه رام بی نه و که هه رهنگ زه رد نیه

ٻو ڪه ڪيڪه مهى چڙيلڪي پيوه ني
 ٻوچي ملهو ليه ٻني پيوه ني؟

ٻو ڪه ڪيڪه مهى ڪه دهردى ڪارى به
 ٻي خه ميڪ بخواته وه زور داري به
 ٻو ڪه ڪيڪه مهى دلي پر ٻي له داخ
 ٻوچي لئي بخواته وه به رزه ده ماخ
 نه و ڪه مهى بيڪهس نه و خانه خه راب
 دهڪٽ به ٿاري ماري ٻي باره و شه راب

X X X

نه و ڪه مهى نه ڪيڪه ٿوه دهردى ٿريان
 نه و ڪه مهى نه يدليه ٿيش و برڪ و ٿران

چڙيلڪي ؛ به و پارچه دوو گانه ده لئن ڪه هم ٿراون و چه وراي يان
 پيوه نه باره .

ئەو كەسەى نەكرا نیشانەى تیری خەم
 شانى دا نەخزا لە بن باری ستم
 ئەو كەسەى هەستى بە زۆردارى نەكرد
 هاتىنى زۆردارى برىندارى نەكرد
 ئەو كەسەى دەستى لە ئەوكى بەر درا
 ئەو كەسەى دىنى لە مالى دەر كرا
 ئەو كەسەى نەى بىى هاتى دىسى
 بىرى بەخىرى لە ئەستو دارىنى
 ئەو كەسەى هەندە نەبوو زۆر و زگار
 وا نەكوتە بەز چەپلوكى رۆزگار

١- ئەوكى؛ قورگ
 ٢- زۆر و زگار؛ پەرىشان، لىقە و ماو، وەرەز، پىزار

تَه و که ه ی نه بچاری بهردا شی زه مان

تَه و که ه ی «زیره ی -۱- نه گه به گاسمان»

تَه و که ه ی دووزی عه زرائی نه دی

تیر و تانه ی بی ته میرانی نه دی

لوزی به دبه ختی له سه شانی ته ^{نشست}

لی نه گیرا ده و و پشت و چوار ته ^{نشست}

تَه و که ه ی خواردی و له بن سینه که ^{نشست}

شه و له بو که یی له مالی ده رکوت

بو ده بی بیت و بکا مه خجانه تنگ؟

شوینی دیکه زوره بو گالته و جفه ^{تنگ}

۱- له فولکلور و هرگراوه .

۲- جفه تنگ . گپ و گمه و قه ی خوش

تہو کورہی ہشتا لہ ژوانی ری ہی ہہ
سہرہ زور سہرہ کہ بالورہ مہہ ؟
تہو کہہی راوی نہن لیر و لہ وی
تہو کورہی پچی کپانی دس کہ وی
تہو کورہی لاوی داوہتی دہتی دہتی
پیتہ تیرہ چونہ ہہی دہی نا کہ تی ؟
تہو کہہی در دہتی لہ مہکان گیر ہی ،
تہو کہہی در تفلی دلی بو تیر ہی ،
تہو کہہی پہنچولہ بکوشی جار و بار
تہو کہہی دہتی بگاتہ مہکی یار

-
- ۱ - دو : بہو کیرہ دہ گوری کہ لہ شای دا لہ دہتی کورہ دہی .
  - ۲ - لہ فونکلور وہ رگراہ
  - ۳ - " " "

- ۷ -

نُو کِه سِی رَامووسِی کومِه تاس و لووس
نُو کِه سِی تی هه لنده اپی چاره کوس
نُو کِه سِی بخری خوناوهی گه رده نی ،
کوفره یه ک قه ره شه پاپ گه رده نی
X X X

نُو کِه سِی ساسووره و خوش راسوارد
تت خه می یه خیر و کولانی نه خوارد
یه ک له مالی چاره رینی بو بینه وه
ده رکی نیو مالکی لی بکریته وه
خه مره وینیک گوی بدانه رازی نُو
نازه نینیک بی بکشی نازی نُو

پگري پخهي نه م و لوئي ناسکي

لوئي کرا پينه هيني پانکي

هه بي هنر و گورد و سين و تا و گور

روژگاري ريش نه پي هتي مگور

نه و که جيطاي له مه جاني نيه

نه و که باره و شه را بي بو چيه ؟

ساقيا ! وا وه گري ، وا وه گري

روو له لاي من که مه چو بو سه ره ر

له نگره پگو به به وا به زه فر

پينه بو من ، پينه بو من ، جاي پر

مەدی ھەللاھ بو منی و یرانە مال

بو منی سەرگەشتە و روو و رەھال

بو منی باپردە لەی گەردە نشین

بو منی دل پر لە ناسۆر و برین

بو منی ئاوارە و دوورە و ھەتەن

پلبلی بی بەش لە گولزار و چەمەن

پەڕووە رەوی ، پال شکاوی دەنگ براو

بی - بێرلوی ، بە شوخوێراوی ، دە رکراو

پیری ، زورھانی ، کە نفتی ، دەر بە دەر

دیدی سووری ، دل مەکووی دەرد و کەسەر

۱ - سەرگەشتە : فارسی بە . سەر شیواو .
 ۲ - زورھان : زۆر پیر و کە نفت

دانه پیوی ، پی پی پیوی ، پی قه رار
 بنگه سی ، ده سته شکاوی ، کول وار

لیو به باری ، ده رده داری ، ره نجه رو
 شاعیری جوانی پرسی دل به سو

X X X

سایا ! بو کوی ده پی بو کوی ده پی ؟

کوش له به ره ماصوراً نه مل که پی ؟

کوش به رننگ و بوی نه وان خوارت فریو ؟

پاوی کوشی هه لفریواند زیر و زیو ؟

~~کوش ده گوریه وه ده گهل ده گوه~~

کوش ده گوریه وه ده گهل گوه هه هونه

که نگی گوه هه جوانی کرر به خته وه ؟

زیرِ به‌لایه بیوه‌فایه ده‌وله‌مهند
 ۱- لهر هونه، نه‌صره، هونه‌روه، مه‌رد وره
 ۲- «مملکی ده‌سته» مالی دنیا، ده‌ک ده‌لین
 مالیه‌ریت په‌مان شکیسه و بی به‌لین
 وه‌دری جوانی کوا ده‌زانی مالیه‌ریت
 جوان په‌رسته سیری خاوه‌زه‌ق و هه‌رت

X X X

نا مه‌چو، جوانی مه‌چو، واوه مه‌چو
 لو فرلوی زیری و زیوی وان مه‌چو
 نه و هه‌وسپازانه حی می سمانه‌نین
 هه‌ر ده‌زانی گول چین و به‌گورین

۱- هونه‌روه، خاوه‌ن هونه، ناری
 ۲ له فولکلور وه‌رگراوه

واوهره دهی واوهره نینک به لیم
 بدهیه می بدهیه می تا ده لیم:

دست استم قیا دستم بگیر
 در تا نیوقا دم ز پا دستم بگیر «
 جا که سرخوش بودم به رنگی نهوی
 بوی ده لیم نه و شیره به زه در مه وله وی) «
 در بشنو از نی چون حکایت میکند
 در از جدایی ها شکایت میکند «
 گویم ره به نهی دیده هستی قیت وقوز
 تا نبالینم وه کوو بلور به سوز

-
- ۱- شغری شاعری ها و چهره فارسی
 ۲- شغری به کم به نه وی مه وله وی به لیم

نای قهت ناله‌ی جورایی بی‌تسه‌ر
 جا ح نه‌ی بیکار ح سیاوی ده‌ر به‌ده‌ر
 بوئه ناله‌م تیکه‌لی نه‌ی کردوه
 شیوه‌نیکم بی‌یه نه‌ی نه‌یکردوه

لیم‌گه‌ری با‌ده‌ریم سو‌زی ده‌روون
 لیم‌گه‌ری با‌هلوه‌نیم نه‌شکی روون
 شیوه‌نی من شیوه‌نی عینانی به
 بانگی آزادی و گرووی به‌کسانی به
 شیوه‌نی من شینی کوردی بی‌شه
 نه‌و گله‌ی ماشا ده‌کن لی‌ی و هه‌شه

۱- نه‌ی : لیره‌دا مه‌به‌ست بلویر و شتاله

یا له زام بینه ده ر پشکوی شیعر

با فراوانتر بکلم ناسوی شیعر

پارچه گوشتیکه دلی من زوو نینه

نال نالی من درهنگه زوو نینه

دهردی دورک دهردی دوری کوشمی

دهردی و شیری و سهپوری کوشمی

یادی یاران و ولام زور و شهو

لی سی مه رام کریم قه رار و خورد و خه و

خه پره وینیک لیره من ناکم بهدی

چون پهنا بو مهی نه بهم ساقی نه دی؟

زوو ؛ خار ، ههردیک زور رهق

ناسم ناک و ولات و شاری حوم
 ناسم ناسیا و دوست و یاری حوم
 رور له هه ر لایه ده کم ناموه نوم
 ناسم حی ژوان و که ونه لانی حوم

~~رور~~ ده کشم و و کھوی و پی خهوی
 شه و ده جیترم ده رد و درخ پی نه وی
 رور

X X X

چون نه نالی نه و دلی پر هه سمان ؟
 چون له نه ژلو بینه وه دوو کھی من ؟
 چون نه نالی نه و دل له نگاوتته به ؟
 بهرد له بهردی بینه وه ده نگی هه به

- که ونه لان : کنایه له حی ژوانه
 - نه نگاوتته : پیکرد

ژانی ناسوری جورائیم هیشته
 هه پچی خووشم ولیتوه جیم هیشته
 هه لبرادوم من له یاری نازهنین
 ده رکرادوم من له خاکی دلنشین
 بوومه ناوله و به پاره ی دور ولات
 که و تمه نیو وراره راوی ~~نه چات~~
 به کره شووناره نه وی موهی جیم
 زی مهم و زینان ولاتی ته نیم
 که و تمه نیو چالی دلی وهک (مهی)
 (یا به زین) له کوئی به هاواری کهئی

کوا دقه و آژدین، دچه کو، و عرفون له کون؟
 پینه هانام وهک پینگر جهنگ به خون
 (لا شوریگ) بوم غه نی دشمنان
 نیته نه گواوم به تری رچلکان
 وام به تهنای له نیو خونیا شلال
 کوانی عیل و کوانی رفانزان و خندان؟
 زور له مژه ناره ناری منی نه بیت
 هه و هکو (شفرن) دشمنیه ی خوشویت
 وهک (سیاهندی) له چول و بهندی
 بهرگی لهت کردم پهلی داره بندی

ا نه گوان : پینگران

شەتلی جواناوم منی ساردەبرین

کوا «خەم» تا بۆم بگێری گەبەشین؟

مانگی ردکانوونتی بە چلوان دەرگرام،

وێک (برایم) لەو ولاتە راو نرمام

کوا (پەرخان) بەند و باوم بۆتلی؟

بۆ نەسووتیم نەبە پۆلوی سەرکالی؟

ئەو لە زوزان من لە ماڵانی دەشرم

کی دەلی ئەمیش رووی لوانە نەم؟

کورده واری ئەس ولاتە جوانەکم !
 رۆلەکم ! خێزانەکم ! باوانەکم !

١- لە بەتێ برامبوک وەرگیراوە . چلوان - چەلکانی زستان
 ٢ پۆلوی : پشکو
 ٣ کل : خەرمان و کۆمەڵی ناگر .

نَهَى نَهْوَانَهَى قَهْت لَه بَرَام ناچنه وه
 نَيْتَه بِمِين نَهْرِي رَه مَناسنه وه ؟
 رَوژگار هَارِيوِي وَهَك نَه سِيوِي وَرِد
 هَنْزِر و تَوَانَاي لِي بَرِيوِي رَه رِدَه كُورِد
 لِيوِي مَه گَه چَار و نَه كَا كَالْتَهِي بَه مَن
 نَه و رَمُووزِنَهِي زَه نَدَهِي چُوو لِيوِي لَه مَن

× ×

نَهِي رَه فِيعَان نَهِي عَزِيزَانِي وَلَات
 نَهِي بَرَاي هَاوَسَنگَه رِي جِهَرگَهِي خَه بَات
 گَه رَه نَالْتِيْم نَه مَن پَه ك كَه وَتَه نِيْم
 نِي دَه كُوْتِيْم لِيوِي وَه صِل تَا كُوو رَه شَرِيْم

کۆئیشی من زۆر به جی یه زۆر ره وا
 چونکه قانۆنی ته بیعهت وایه وا :
 ١- ده هرکسی کو رور ماند از اصل خویش
 د باز جوبه روزگار وصل خویش «
 زیله ده برام کوانی هه نگام شه ؟
 راسته بی هینم ده کم نه مایه
 هه ده پیوم کیو و شاخ و چۆل و ده شه
 دیم به ره و کۆستان به ره و باخی به شه
 دیم به ره و زرخ و چهو و کانیادی خووم
 دیم چۆن له وانه وهر ده گێرم چاوی خووم ؟

---

١ - شیخی مه و له وی به لانی به

بهره و نه و دار و بهرد و بهنده نه

بهره و نه و باخ و میرگ و حمه نه

بهره و زورک و تیلان و کند و لند

بهره و شوی و زه نور و زه مند

بهره و پاناوک و هه واز و نشو

بهره و شکوت و زه نرول و به سو

بهره و به فر و چلور و به ته لک *

بهره و لیر و چر و به سن و حوم

بهره و هه لدر و گنر و بهند و گوم

بهره و نه و باخ و میرگ و حمه نه
بهره و زورک و تیلان و کند و لند
بهره و شوی و زه نور و زه مند
بهره و پاناوک و هه واز و نشو
بهره و شکوت و زه نرول و به سو
بهره و به فر و چلور و به ته لک
بهره و لیر و چر و به سن و حوم
بهره و هه لدر و گنر و بهند و گوم

۱- شوی که گیا و گولی زور بی

۲- زه نور - سازگار
۳- شوی که گیا و گولی به پله و نه نابی و ملی دابته به

* بسره می دومی له بر حوره بنووی، (سلاح)

به ره و هوٚبه و هه واری باسه فا
 به ره و لاری به ره و کانگی و هفا
 بینم نیشمان و زیده کم
 بینم خرم و کاک و زیده کم
 و ده گرم ، بازی بیری شوخ و شنگ
 و ده گرم ، رستی روی جوا و چه لنگ
 گراوی خوم له باوش و ده گرم
 نه هیلیم بهر هلت و بهر گرم
 و هله ده گرم شنه کویستانی کورد
 و ده جمه شورپی پستانی کورد

- ۱- ~~بینم نیشمان~~ نیشمان ؛ سوسن له دایک بوون
 ۲- خوشکی گه دره
 ۳- دوست ، یار ، کوشه و سینه

دَم و ده شلیم له وی جای شَراب
 مای شین نایه لی تابی شَراب
 دَم و مای له پهرینی به بزی
 له پری مروت و دیوه زینه بهزی
 تاجینی نورک جاو و هیزی دَم
 دَم و دَم و دَم و دَم و دَم
 له آهه مین بریت و سر و هوش
 له کورده واری و نیوه خوش
 ۱۹۷۶ -

جوانی ره شپوش

گوتی نهی بیلده سه ره سته که بو خاموشی؟
 گوتم: نهی نئوگوله خو پیکه که کوا ره خووشی؟
 گوتی نهی ساجده گه ش بینه که بو شه بینه؟
 گوتم نهی ناکه نه یوشه که بو ره شپوش؟

١٩٧٢

تاوانی بی هیری

له کوئه سیرین ده بارینم له پو کوردی په راکه نده
 له گه رمین خه رقی ناره ق بودم و چاوم هه له ساره
 من زنجیر پین لیره نه سیری بکی جوا بیکم
 زه مانه گه رقی خالوز و په ستوه به هود به نده
 گوئی : د ستواره بازاری « و هره ماچت ده می نه هویت
 هه لوی کویتانی کورستانم و ناریم به سه نده
 دلیم هه ده هیندی دیکانه به باز بشکینی ده نیک ناکم
 ح سوود بکی هه به کی به پرسی داد و گازنده ؟
 جیهان و هه رچی خیر و خوشی به پو هه لباردا نه
 به قانونی ته بیعت پاشه رو کجوره نه وی گه نده

١- سامره ند : کویتانی کورستان می سیرانه
~~گه رقی به سیرانه پووت : ده هه و سیرانه~~

نەگەر تاوانی بی هیزی بیه بوچی له دنیا دا
 پشی من ماته م و شینه پشی خه لگی زه ماده نده
 به مردووش نیشانه ی گولله به نه و کله پرشوره
 نه ویساشره ره سی سه رباری ده لی نه و شاعیره
 سه کاته عزم له بهر تر دانوینن فخره بو ر همن
 پزی ماچی که کئوی هه مه ت سه د هندی نه لوه نده
 - ١٩٧٤ -

insitut kurde de paris

نیواری پاز

له ناسوویکی دووره ده ست
 ناوا بوو زه رده پامیزی
 ده نگوټ : بووکی بی نازه
 پوره حی دئی به زری

X X X

په له هه وریک چلکنه
 گرتی : سوو حیکی ناسان
 گه لای زه زدی دارک وهی
 زریان بری به ره نمان

X

چووټیک کوټری هر به ملاوه
 هه گورمان له سوانه به ک
 دیاره له و ده و ~~چلکنه~~
 پی بیان شک دی صیلانه به ک

پاڻي ۽ ڌار ڌار ڪوٺائڻ

ڦرڻ ۽ جيڪڏهن لڳي ٿو

ڦرڻ ڦرڻ ... ڦرڻ ٿيڻ

ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ

x x x

ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ

ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ

ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ

ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ

x x x

ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ

ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ

ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ

ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ ڦرڻ

٢٩ چارشوو به
نازداریک به ته نیشتم دا
به غار هات و توند قیراندی
روو ته له بهک به به دفه پرک

که مینک راه سنا جا رابرد

له و لاهوی جارهوی ده پیوا
دیار بوو خییکی دا پیوه -
له و شوخه له بن چارشوو

کیریک خوی له ژور کولوه
ده رکهی مهوشه کی پیوه دا
ئیر شوینه واری جوانی
په دی نا کهم له م پیوه دا

تا تارِ یکان په بیدا ده بخت
 چوّل و چوّلتر ده بی جاده
 نه دینه ده ~~که کتوی~~ له بار
 نه راده بری ~~که لای~~ ساده

× × ×
 ههوا بوو لیله ، نمان لیله
 گولّ سیس بووه ، گه لا زه رده
 ته نمانت رهنگی گور اووه
 هم دیوار و دار و به رده
 × × ×

ته ماشای هر شی ده کم
 رهنگی پایزی گر تووه
 جوانی خوی لی شار دوو مه وه
 دز لوک ریزی گر تووه

چاوم له ئاسمان بیری
 دلم هیندی دیکه گیرا
 گه لیک بیره وری کوئم
 له پیر هاتنه وه به بیرا

XXXX
 ئارام به لوفه لوژ
 نه وا به ره مال بوومه وه

نه کس ده پیرا ده پروا
 نه کس دیاره به دوومه وه

XXXX

نا نا ناروم مه لای ده کم
 له نیو ده ریای مه نری خه یال
 دا هینزاو ، روو گرز ، تووره
 دل پیر تاسه مینک به مال

ئاخ ديان رووپه پيک دريا

له روزنه شيرين ته مه نم

ئاخ ديان شه و راهانده

من هه و دوره وه ته نم

ئاخ ديان چومه زير باني -

ره شي - شه و کاري ته نيای

ئاخ ده ب ديان چيتم

زه هراوی تالی جورانی

xxx

ئاخ ديان ده ب رابورم

له زور بکی سارد و سپ دا

ده گه ل نمازار ده سته ملان بم

تا به يان له نويني شرا دا

ده رۆم ، ده ترسم ، ده له ززم

له په لاماری مۆتهی شه

داد له دهس ئەم دلهی به خەم

وای له دهس ئەم چارهی ئی خەو

x x x

ده رۆم تا بهر پێکه وه نێم

ده گەل زام و دهرد و نیشم

ده رۆم تا شه و یان پانز

من شه ~~گۆن~~ خۆونی بکێم

x x x x

دوو قاقا به کم گوئی لی بوو

ده نۆت : گوللام پێوه ده نۆ

چۆن به نیواری پانزیش

ت وا هه به پ بکه ئی

خه یا لم بیوو به وشه
نه مزانف کهس به دووامه وه

ده نگیکی له زووک و نه م

به سپای جواپی دامه وه :

د به لی ههت و به کار زورن

بازرگان فرییک و خوئی

به لی ههت و پیره کهنت

به که آههش به مل به کوئی

به لی ههت و پیره کهنت

به سن به توو به که زاران

به داخی باوک کووثر اوان

به هه نیکی که تیو باران

به نه زانی ، به نه خوشتی

به تاریکان ، به شهوه زهنگ

به زنجیره ، به تهاف ، به دار

به گرتو جانتهک ، تهر و تهند

به لپو کروز ، به ^٧ چره دود کل

به هالادو ، به گیز ، به ساگر

به تهم ، به شر ، به هوپه ، به دوک

به آتوفانی ولات داگر

به بووله رزه ، به ره شه با

به سوتمان و زبانی و زه

به لهره رسی خراب و ~~شیر~~ شووه

به گشت ره کوی خورای شه

نالآء ، به کولّ ، به گریان

ه . د

سینگ کوان ، به روو رین

ه . د

به رگی رهش ، به چاوی سوو

ه . د

کووّا هه ، به کووّا شین

ه . د

x x x

که لاون ، به کونده سوو

ه . د

دیواری ، به هه ره هیناوه

ه . د

داوین ، به ~~تیتول~~ تیتول

ه . د

کائیشکی ، به پینه کراو

ه . د

x x x

نووکه نووکی ، به بئوه رن

ه . د

هانه هانی ، به ماندرووان

ه . د

زیره زیری ، به مندالان

ه . د

نووزهی ، به نئوه زندهرووان

ه . د

جه لادان	نهره نه پری	ه	لا
شست تیرات	قرمه قرمی	ه	لا
وه مجبات	ویره وری	ه	لا
روونا کبران	نه شکه خجی	ه	لا

x x x

کرکار	بغنه	ه	لا
جووتیز	ه رثانی	ه	لا
خه	و رووبند و به	ه	لا
و تیر	نه بوونی می	ه	لا

x x x

کول	به زوی	ه	لا
براو	له بندا	ه	لا
فیدرگه	داخراوی	ه	لا
دراو	ده فته کی	ه	لا

دا	نه وانه	له قاموون	دا
نه ماوه	مانای	به زه کی	دا
هه لده کی	له بز به	بیزایان	دا
زوخاوه	و خون	وان بایان	دا
	x x x		
لاوت	خوین	دهار	دا
سوره	یا قوون	وان	دا
کیرک	فرسیکی	تکه	دا
به سوره	مرواری	وان	دا
	x x x		
تاواران	ساردی	هه نای	دا
ره کا	گه م	کوونگی	دا
برسی	زگی	له شی	دا
ره کا	نه م	چی پاروویان	دا

۱- به سوره ؛ ملوانکه ؛ گه ر به ند

د د مـ رايه وان له گهـ رايي
د با زور رهـ رگ به آقوـ گريـ

د دولاـ له برهـ نه که وکـ

د با کوله وار بيـ داپريـ

د ده با خوښـ بيـ و سهـ را بهـ ريـ

د چهـ خفـ گـ اـ گـ مانـ بگهـ ريـ

د پيـ ده که ننـ پيـ ده که ننـ

د به بليـ هيـ کـ اـ گـ ريـ شـ ريـ

x x x

گوتم : د د که و اـ بـ لـ و د ماشا !

د به شـ نهـ له نيـ وـ چوـ نهـ کهـ

گوتم : د د نا نا دوور بنواره

د دوور بنواره ۶ ۷ روونه

له ره و ئاسو

سوڤي گوڤتهی خانه قا بووم ئیته پیری مهیکه ده م

زاهید خه لوه ت ئین بووم ئیته مه ت و مه زه ده م

ه روی نماز ایشی له بار و دلکش و به زه به لام

گیانه کم ! من شیت و شهیدی لار و له نجی ئه م قه ده م

جیلوهی جوانی له هه ر چی دا له هه ب خوشم ده وی

روژی گوڤتهی مینی ژوپ و روژی گهرو دهی شه ده م

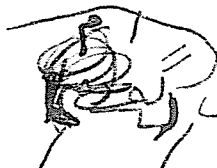
هه ر به که ی بو خوی ده جوو لینه ده هه تی ده روون

زه رده پیر و کاروانگوره و تارک و روونی سوچه م

ئاسمانی ساو و ده ربایی مه نه و تارمایی چیا

سوی لاسور و به هی ی زه رد و هه یاری ~~کول به زه م~~

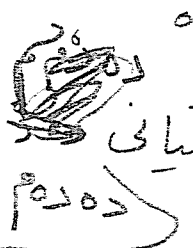
کی وه کوو من سار و گه وی روزگاری چینه وه ؟ که ده

گا له ده شی گه ره سیر و گا له کورستانی

گه ده ! گوستانیکی به ناوبانی کورستانی سیرانه

-1-

وهك شه پولي زي ي نجوم آي هه دا دنم نه
 گنڊ ده صوم و پيچ ده ده م مان رولا كورد نم سه ده
 ريله هفت و پر له كند و لند و هه لدره و گه وه
 هه ده پي سزوم ، ده پي بگنم ، وچاني لي نه ده م
 سيبه ري مه رم له پندايه و بهره و منزل ده روم
 ناخ گوي تنگه جگام هه تلسا بي قه ده م
 من بهره و ناخو بهره و رووناكي با لم با لم گر توه
 پون بهره و تاريك ده خشم پال وه شه نياني
 كاني روم دي به لياوك به ها شلوي نه بوو
 به فری گه وره م دي چيای گرت و به آوي بوه قه ده م

هه دا دان !
 گه وه !
 تلسا بوون !
 قه ده م !
 شلوي !

لوقره گرن
 پيچ كيو
 هه خيليان
 نه و هه ليه له به فری
 گوران ، كاني شلوي بوو
 پياوه كه شلوي بوو

به ره آوي گه رم هه
 كاني قوراو بوو
 رهنگ گوي تياك مشهور

٤٤

نێزنی کۆرم دی پرا و پیر لێو له شانازی و شهرف
عومری زۆرم دی که دواى هات به رىوای و نهدم
ئاگرى سینهم بلیهى دى و ولات رۆن رهکا
که و رهههى خۆم وهک دلوینک رهپه نۆره ریا عهدم

١٩٧٥

insititut kurde de paris

جوان ناسوتے

۴۴
 کچی لہ باری لادی لادی
 نو نوو رادہ جا بہرہ لہ لہنی

گوٹم : د ٹہ نازہ بن کہ رو خارت

د ہہ موو باخی بہ ہاری خوا دی

د بوچی پیت واپہ ہو خوا گورہ

د ہیندہ بے زہوقہ لوٹش بووی کی ؟

بلبلی بال شکاوی ، وحتی گوتم
 دهه شه پولان ده دا دلی له گوتم
 کوردی به ندی به یانی نه روزم
 گری گروه دهروونی پر سوزم
 موغ بی مالگی شهوی به لدام
 چاوه ری چاره لوسی ناپه پیام
 که وی بیده ننگ نهو به هارام
 گولی بیره ننگ چاو که بارام
 کوچی حی ژوانی چول و خاموشم
 سینه ری نازهنی ، له ره شپوشم

پیشه وای دینی زهرده شتی .

موغ .

دیرتر سب شه وی سال

به لدا .

- ۱ -

- ۲ -

دهـتی بهر بودی کچی گه پکی شائیم
 لههـتی خنکادی لادی سه ودا شیم

کئی گوی شه هید گوناوم

تا که داری کروزی بی تاوم

دهـفتهـری شیعری شاعیری رووم

شهـمی سه گوی و داری تا بووم

کونی گیرادی کونه شمالم

خهـونی الووز و خاتیره می تالم

ژلیه موی تاگری بهمانم

باوکی فریگم و کوری ژانم

بِاللَّهِ سَوَّاهُ كَانِي بِهَرَوَانَهْم
 شَووشَه بَادَهِي بَهَّالِي مَهْخَانَهْم
 مِلَه رَجَانِي دَووره دِيرَاوَم
 سَارِي تَارِي هَهْلِيه سِيرَاوَم
 تَكَه ءَاوَلِي هَر گَه لَای زَه رَدَم
 خَه تَه و دَه رَدَه دَارِي چِي دَه رَدَم ؟
 تَاخَرِي تِي شَكِي خَوَرِي پَانِي م
 تَاغِيرِي پِيرِي تَوورِي وَ زِيرِي
 چَوْن دَه تَوَانِم بَه تَو بِلِي م بِن حَم ؟
 حَوْم گَوَمَانِم هَه هَه كَه هَه م يَانِم ؟

ماچی خودایی

وه ره یارم وه ره کهی تازه یارم !
 وه ره نه سینه کهی شه و گای تام
 وه ره نهی شاپیری بانی خه یالم
 وه ره نهی شه و چرای روونای مالم
 وه ره خاسه که وک رام و کهوی من
 وه ره نیلیمه کهی نیوه شهوی من
 وه ره گوخرک سینهی پر گری من
 وه ره پیروزه کهی به ززه وک من

~~وه ره کهی شاپیری بانی خه یالم
 وه ره شاپیری بانی خه یالم~~

١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠

١ تاوانگ : شه و نم
 ٢ تاورنگ : پرشنگي ساگر

- وهره نهی (خه ج) وهره نهی (خالوو زیم) !
- وهره با بهژن و بالاکت بینم !
- وهره با داعری کماوات و تاهم !
- وهره با بکهکت لارا ههناهم !
- وهره با ههلامم نهام لیوه گه رهه !
- وهره با هه لگوشم نهام رانه نه رهه !
- وهره جوانی وهره نازت بکیشم !
- وهره وهک دهسته گول دات نیم له پشیم !
- وهره با بهر بکم نهو باوه باوه !
- وهره با پین بکم نهام بکه خاوه !

٥٠

وه ره با رهس له بالاکت وه رتم !

وه ره کولم له کولمى تو خشم !

وه ره خود به له هر واره و به لنى !

وه ره کورد به و مه که بهمان شكنى !

وه ره گناخ فیداک چاوک شهى تو !

وه ره با کهت بزم گه مى له شى تو !

وه ره ما هم ده به ماچى خودالى !

که بزارم له ماچى سینه ماچى !

۱۲، ۱۱، ۱۹۷۶

ده سنی ته زیو

حریفه نه و ده سته که گولزاری ده نه خشانه بشکی
 حریفه نه و ده سته که دلداری ده ~~نه~~ که وزانده بشکی
 حریفه نه و ده سته که به لهرزی و به ته زیوی در
 ده سنی ره
 درمی ملاحوری زور داری ده له زانده بشکی

۱۹۷۶

insititut kurde de paris

کوانی؟

کوانی تێ و پێنجە که توندک ده گوشت مه مکی کوند؟

کوانی تێ و پێی که پو ژوانی ده چوو گوندا و گوند؟

کوانت تێ و چاره که هر جوانی ده بینی و چیدک

کوانت تێ و بیره که ههله فرک به ره و به زری و دوند؟

1- دوند ! به زترتیه شونیه له ههوه شت دا.

جوانان به کتینه

جوانان به کتینه ، جوانان به کتینه

به دیداری جوانان به کتینه

که ده بنیم کتینه به کتینه

گشت خمر ده کهم کتینه به کتینه

که کتینه جوانان به کتینه

سارینه ده بنه و به کتینه

که ده بنیم لهجه و لاری

هسته ناکم به چه نازاری

که نازداری را ده بری

دلی سارد بود و به گری ده گری

ده برم که چاو له چاوک

ده فرم به تا جانک دا

نه رم که یک ده کوتم به نجه نه رم

که رم له شی برم ده ک

لئوک شیرینی به لئوک بزە

ده بر لئوک پیرانەم ده بر لئوک

نازی شوخنگ نازە بر نازی

ده بریت ده بریت ده بریت ده بریت

ده بریت له برم ده بریت

ده بریت له برم ده بریت خوش ده بریت

کچھ کتاوانی پیر و زمیں

خوشی دلی پر سوزنٹ

کچھ نوورکے ریدہ و چاومٹ

رہ نڈی چرک روونا گایا و ٹنمین
لھتوانی ~~چرک~~ ہر نمین
ہہ ناومٹ

XXX

بہ لام ہہک تف لہ کیری وا

مٹا لہ گہک خوگ بکا

بزم لہ جوانی ہہ لڈہ سکی

زید و گہک نہ پھ سکی

زیات لھوا و لھوس نیہ

جوانی بہ تھی بہ س نیہ

٥٦ په ستای ره پوښ

پښکیم شهرهزار بووه که نه تیوانی بکا چارم
ده بی هیوام به مان چن بی که ره پوښه پر نام
ده لی ک چیونی؟ چلونت تی که به نم دهر د و نامازام
به ساعش نه تیوانی هه سی من دهر بی بی گو قنارام

۱۹۲۲/

insititut kurde de paris

۵۷ چاویلیکه

لهو ده بهی را دلم لی داوه بو ژوان
من دیوانه ی چاوی جوانم چاوی جوان
گه چی خهنگ ولاتی ~~چاوی~~ جوانانم
چاوی جوانم نه دی تیر به چاوانم
کهنه لاه بووم چاوی جوانم لی ون بوو
به چه و روو به ند و چارشوم درمن بوو
پیرم و که و توو به ته باویلیکه
چاوی جوانم لی ون ره کا چاویلیکه

۱۹۷۷ ار ۱۰

خۆزگه

خۆزگه وهك خۆر نه مهربابه شهوی تار

خۆزگه تاروه پامنه پوار دابه بی تار

خۆزگه پیری که له لای نه ده کردم

خۆزگه له به کهم ژوانگه دا ده مردم

۱۹۷۷

insititut kurds de paris

ننگِ رچی شو دره ننگِ ساقی بوم تیکه که شکی تر
 که وا نه مشه و سری هلا له ناغم دا فیه شکی تر
 له باره نه م شره نه تیر که منی تیوی جگر سوواو
 به چی دایه که ده بینم شوکی تر شه شکی تر ؟
 نه وندره ده رده دار و بی پر تمام که هیم وایه :
 له هر کیکی تهمین هلاکری تازه شه شکی تر
 که لیکم روزگاری تال و شیرین رابوار ناخو ؟
 مهرگ مهودا ده دا ریان بینم سه رده شکی تر
 که گیشتم سه تروپی ناره زوو روزی که چی روانم :
 له بیتم دایه زهره و ماه و غت و نه سته شکی تر

ههتا چارشينو به سه لوه ده نيم نازه نيني كورد
به سه ببيدكه ي چاوي منا ده كشي ته ميكي تر

نه ما خاني هه تا چيروكي عيشي ته دار شري

ده نا هيشتا له كوردستان ده زين زين وهه ميكي تر

به پوله ي خوشه ي من له شوي ناگري تا رام
ده نيشي و بالي ده نروي له سه سينه وهه ميكي تر

هزار كفنده به ريان و سياهه بريم هيشتا
له نيو دلا لهه تاواي حال و به چه ميكي تر

لهه تا كوو دوا شوو ريبواري ريبان عيشو و نازارم
ته كه ر بيكه له ناكاميش نه نيم به ره ميكي تر

که فرمیکم له سه روری کیری دتکاو بنی
 گوتم : یاخوا له سه سوورگول نه بنیم شه ونه بیگی کر
 شه ویگی چاوه نوارت بودم نه هائی گیانه کم و بستت
 من دلتاکی شاعر بگیریم مانه بیگی کر
 خدر نیم بو نه من ~~بگیریم~~ بم به کانی ترنی دانووم
 نه وه مذهم ترین رهوی تا رهه ره نیمه نیو ره بیگی کر
 به کو چاره ی چلون ره کوی ره روونی پر له ناسووم
 خه ساری بو ره کی دوکتوری زانا مه ره بیگی کر
 به هار و گول ، کج و مانله شه و شعری ته پر و باره
 له وهی زیارت جه نای شیخ که ره کته عالمه بیگی کر

٦٢ سووری ده‌وران

زهمانی زوو له‌بوو بیریکی زوردار
دزیو و دلره‌ق و خوینتر و لاسار
دلی خوش بوو به نازاری هه‌زاران
به ده‌س نه‌ و چون هه‌زاران و هه‌زاران
قه‌ی خوشی ده‌گه‌ل خه‌لکی جووین بوو
هه‌بیشه‌ تخی هه‌لادی به خوین بوو
سه‌ری زور لادی جوانچاکی بیری بوو
زگی زور ساوی دله‌کی دری بوو
رق و عینی له‌ نیوچاوان ده‌باری
دزی و سوومان و کوشت و پر بوو کاری

دزیو : ناشیرین
سوومان : ناگر تی به‌ردان

١- بزهى هه رگيز نه بنرا بوو له سه رليو

٢- ده نيزى وهك يه كانه و برره كى كيو
 (غەزە)

٣- دريندهى هه ر و ماري بى رها بوو

٤- له تالان و پرويه شاره زا بوو

٥- له تراني وولات پر ترس و رهو بوو

٦- پرموزنه تاريكان و خيوى شهو بوو

گروو گريان به ناوى نه و ده كرد ترير

٧- له وى كوڤى بوو ههم زاروك و ههم پير

٨- مه كووى جهرده و چه مان بوو ديوه مان

٩- غولام و نوكه رى بوون ناني ناني

١٠- اغه زرين : مان گرتن ، به تا بيه تى مان گرتنى به راز

١١- يه كانه : به رازى نيزى يان

١٢- برره ك : به رازى نيز

١٣- پرموزنه : شينكى كه فانهى به سام و سرناك

١٤- خيوى شهو : خوداي شهو ، خواوه تى شهو

له وی بزار بو ئینانی به ناموس
تهشی ریس بو له ده رگی نه زمانلووس
ده یا لگرد خرمه تی وهک دیل و بهنده

هه تیوه چه و سه سه ری و سووره و سه هه نده

له هه قه بزار و دلبه ته ی رای
به کم تو چینی کیله ی بیوه فالی
نه یاری چاکه و یاری خراپه
مه زینه ی کون بر و شاری خراپه
په ری قاموس ~~تو چینی~~ ^{نه و مان} کره بو دایر
و شه ی دار و نه اف و کو ت و زنجیر

١- تهشی ریس : کتایه له رایازییه

به راستی ملهوریگ بود ~~دشمنی~~ گهل

له بهر نه و کس نه بیره ویرا بلی له ل

خودا رازی بود لئی نه عا خودای شه پر
له خه لگ بهر بیود وهک گورکی نیومه پر

X X X

به للام کیرتی بود نه و گهنه بیاده

که ده نگوته ؛ خوشکی ئاونگ و خوناوه

له پاری ، نازه نینی ، کومه ئالی

نیگاری ، دلرقتی ، چاو که ژالی

به زن پاریک و پالا بهر و ته پر پوس

به ک سوک و ره راشیرین و پرو خوش

١- هه‌نی جوانتر له مانگی ئاسهانی
 په‌ری ره‌شدالی بوو نه‌پرووی که‌مانی
 بک ره‌شتر له زوژی ژیرچه‌پوکان
 په‌شیاوی که‌تیری بو په‌شوکان
 ٢- که‌زی خاوتر له خاوی لا نورا له
 له شەری کولی سور بووه گولاله
 نه‌وی تیری نه‌وین چه‌رگی نه‌کولی
 نه‌پور ماگای له پیکانی مروولی
 بزەک ده‌رمانی ده‌ردی ده‌رده‌داران
 وشە‌ی وه‌ک په‌خته‌بارانی به‌هاران

-
- ١- هه‌نی : ته‌ختی نیوچاوان
  - ٢- که‌زی : پرچ ، په‌ری هونراوه
  - ٣- خاوی : گیاهی کی کویستانی زور نه‌ره
  - ٤- مروولی : بززانگ ، خزانگ

سه‌مای پیرانه ده‌نگوت لار و له‌نجه‌ی
 په‌ری گول ده‌به‌شان‌دن ده‌تا و په‌نجه‌ی
 کوره‌ی له‌ردی ^{ده‌هشتا} گوی مه‌مانی
 له لای وهی تایی ده‌سبازی ده‌ترانی
 له‌ه‌وو شتوه‌ی له پای توی جورا بوو
 فرشته‌ی چاکی و خیری خورا بوو
 ته‌بیعت نه‌و کوهی وا ورد ته‌نی بوو
 خودای جوانی له خوشیانی خدنی بوو
 ده‌گول نه‌و جوانیه‌ی ماوه‌کنده‌ی شرم بوو
 دلی زور نه‌رم و خوینی زور گرم بوو

ده‌بوو جڤی ئه‌و به‌زتر باه له هه‌وران

که‌چى ده‌تریا له ژووری مالى گه‌وران

ده‌بوو چه‌تری سه‌ری بالی هوما با

نه‌وه‌ک ئاوا له روو‌پوشی خزا با

ده‌بوو سواری قه‌لانروشی هه‌لو با

له به‌زایی چیا دا سه‌ر به‌خۆ با

نه‌وه‌ک لى داخرا با ده‌رکی هه‌وشه

تریا بايه له نيو ئه‌و غه‌ور و هه‌وشه

ده‌بوو ژوانگه‌ی له کن روله‌ی که‌وان با

نه‌وه‌ک وا چاو له ره‌کی ده‌رکه‌وان با

ده گُل پيرو -1- بکا راز و نیازی

گه لاوتری به هاورازی نیازی

بکا هیرانی زرد و ماه و رازان

له خه و رابی به سیره سهر و بازار

گزنیک بیکوی کولهای ناگرنی

شنه بیزتوی بکی پر له چینی

ده گُل گول پیکه فیئکی بهانی

هاله پر له خوی بی تریانی

ده گُل بولبول بیی حهیران و به سته

خه لک شهیرا بکا بهو شور و لکه سته

پيرو : ه سیره کوی

ده بابہ چٹری نازاری پچیرٹ
 نہ وہک فریگی ناماری بریرٹ
 بہ ٹاونگ شوا روفاری پاکی
 لہ پاکان ون نہی دیداری پاکی
 رہ بود بگوشن رہس و پیکھی لہ گووہند
 را کوری ، دیوانداری ، بہند لہ لیری ، رہند
 رہ بود جوونی خانی لہ لیریرٹ
 نہ وہک پاوکی بہ سوفاپی بنیرٹ
 قہ فہز زیندانی تاوسی شوخ و بہستہ ؟
 کپی جوان و لہ بار و درگی بہستہ ؟

کچی پئی بهش له نیو بوج و قهلا دا
 دپیله نه ما له دور -١- دورپی بهلا دا
 ده با هه نه لیس و دیای له بهر پی
 کچیک روو بهته و چارشوو به هه پی
 بله پارهی له زیر پی که شی جوانی
 که دانا بک له ده رک ده رکه وانی
 به کار پی دی خشل و زیر و زئوه
 کچیک نه ته نیو خه لک و جه ماوه
 به کار نایه بهرگی جوان و مومناز
 کچیک چاوی دور واپی وه کوو باز

١- له دور : له نیو .

له زاری تالتره خوراکي چه وری
 کینک وهک رور نه به ته ده له ههور
 سیا چالی کچانه کوشکی سیران
 له زاره خورگه به کاراچی فه قیران
 به قانونی ته بیعت ناری بی چورت
 نه وی بینانه جا داریه آیا روت
 کچی میر و گه دلان هه به دل
 دلش ناکا له دلاری و نه وین سل
 په بون نامی ژیاخی چون ده زانی
 نه گه ر (پنم) شی بگانه اسمانی

لکھکے
 کہ سیکے جووی نہ بوو خوشی نہ بپی
 بهه شه ناھینی روتی دیر نشینی

کہ سیکے تریانی بی تروان رابوتری

لھه هوو تریانی جیہانی پی دەوڑی

نہ دین مایہی تریان و بوو مانہ

نہ دین رابوتوہ دەوری زه مانہ

نہ دین نہ بوانہ پی ی ناوی نجوی سوئد

جیہان چول بوو به پوش تی ی دانہ ره خوشیلا

تریانی پی نہ دین دەشتی نہ بوونہ

له سایه عینقه ہم دیایه روونہ

ژباڻي بي ئهوين گتتي زبانه
 كچيش نهكوارد فرلوي ئهه ژباڻه
 وه دووي دل كهوت و پكري نه وئوهند
 دلي خووي دا به لاوئكي هونه رهنه
 هونه رهندي پائي به رزه ئاكار
 كه بار بار ري ده كهوت مالي خوگار
 هونه رهندي كه هه نه غمئي تاري
 گره و ئاورنيگ و پشكي لي ده باري
 هونه رهندي كه رهنئي پر خووش
 به بهندي ده بيه راند رهد و نه خووش

~~ئه كوچنيگ به ئهه بر بركه ئاگراني كه ل ئهه
 سوچه~~

هوندرمه‌ندی که همتی ناگین بود

ده‌روونی پر له ناسور و برین بود

هوندرمه‌ندی که سووآوی نه‌وین بود

هه‌موو نه‌زای سوز و تاو و تین بود

هونه، مه‌ندی که زاره‌ی ده‌رد و ختم بود

~~ده‌روونی پر له تا~~

زه‌ده‌ی ده‌ستی پریش دیوی ستم بود

هوندرمه‌ندی به زنگ بری و به چاو سیر

له شهر بیزار و دوستی ناشتی و خیر

هوندرمه‌ندی عه‌ری فیئودالی

دلی پر بود به لّام گِرمانی مالی

فیئودالی : ره‌به‌گایه‌کی

شدهوانی بهزم و شائی و شهوشی نشی

له درزی پهره یه کتران ده بینی

که تیک دهلقا نیگای پر گوشتوگوان

ده یاندر کاند به سانی رازی خووان

X X X

کوریش هودا هری کیشی نه میر بوو

له داوی خوشه ویی دا نه میر بوو

نه وین ناپنی به نی هوم و دشان

نه وین نازانی هه رت تور و چینان

نه وین دوو دل ده کا ~~ده کا~~ مه فتوونی یه کتر

له کن نه و هک یه کن نیلام و گاور

نُه وین فالتوو زولنجای نهرم و هیدک

ده کاته دلی عهبدک زیرِ حَزیدک

نُه وینه شخی سه نفانی غهیب زاک

ده کاته گاورد و شوای بهرازان

x x x

نُه گره هالوون گروماری نُه وین بود

نُه وینے لاره که زیاتر به بین بود

گری گرسبود دهروونی بر له ~~چووش~~ چووش

له تاوانی نه ما بود هوشی حوشی

له سوت نُه و شوخه کورهی لی برا بود

له ترسین دا ژان و ئیشی پی برا بود

نُه و نِه نُه و دووانه دوور به دوور بوو
 که دیواری قه لاک میری سنور بوو

سنور و شووره و تامان و پهرزین

له تامه زوی نُه و نِه تال ده کن زین

قه لا سهفت و حه ره مخانه پیرا و پیر

ده رک گاله دراو و ده رکه وان در

مه گه بالدار به به کوشکا فری با

مه گه لیمشت دلی شووره دری با

مه گه روزنگی به زعی بایه خونکار

کوریشیان برربایه لی بدار تار

۱- لیمشت : لافاو ، سِلَوه ، کوفان

له درزی پوره دیبای بهزنی یاری
 له سیری تی پهراند با سۆزی تازی

xx

زه مان رابرد پتر بوو لهتی دوستی
 بهلی لهسته ، که میر نایین ده رۆستی
 له دهوری لهستی کهس ناکیشری شووره

خه یالیش شاره رای پشی شووره

xx

له ران بوو کچی میر به جاری
 گوئی : دا به سیهتی با اسپیره یاری
 دا ژنیگی اسپارده کن هونه رهههه
 دا سیر نه و بی بهش و سووانه تا چهه ؟

١- ده رۆستی نایین : پی ی ناویرن

دا خه‌ی دووری نه خوین هه‌چی ده‌یی بی
 دا ده‌با بی و برۆن هه‌چی ده‌یی بی
 دا وه‌په‌ز بووم له‌و نریان و بیج و موره
 دا به‌ نارادی بتریم تاویکی زوره
 دا له‌ موو زری و چل و نوشین و خواردن
 دا فیدای تاوی ده‌گهل نه‌و رابواردن
 دا له‌ تاکی مه‌ینه‌ی زووری بختین
 دا له‌ تاکی پوکی تاوانان بختین
 دا له‌ تا کهنی خه‌مال بگرینه‌ باوش
 دا به‌ زینت هه‌ چوکی بی‌بشی له‌ش

ده تا که نه و نه بنم تیر به چاوان
 له سه من داخرا پی ده رگی باوان
 ده تا که داخرا سیند و به روی من
 ده تا که نه شکی تا سه و ناره روی من
 ده با پی و روه بکینه دور و لوان
 نه جام دا له نیو شووه و قه لوان
 نه گه مه رده ، به جه رگه ، پاکه ، سه ر باز
 ده با پی و من بکا له و به نده ده ر باز
 نرا و پارانه وه و گریان و ناله
 ح سوود بی هه به نوشته به ناله

نه پاكى له خوځي ديوه خانان

د زبه پياوان رينه ده گوهه له كانان

د زبه زور بشكي ده پي ده ركي قه لايه

د ده نا نه و ده ركه پو كي ناوه لايه

+ + +

نه وهى بيت لاه و گه شكه گرته له ناوان

گوڼي : د ناماده و سازم به چاوان

د دلم ناوي نه پي قورباني نازي

د سه م ناوي نه پيه به رده پازي

د نه و ناوي ناوه لايه پاوه شي من

د به به پو من كه نه و پيه به شي من

دد له ری ئی نه و دا بهخت کم گه ژیا نم
 دد به سه به ژری و به شانازی ده زانم
 دد له پیناوی نه و گه بچه سه دار
 دد له ژر ژر نیم دا ده نیم موزن و سه دار

X X X

شه وه زه نگی به زه بری زری و به ریل
 کراوه ده رکی زیندان کوچی دیل
 کچه گوږ به وه کوشک و تاج و ته ختی
 ده گال نازادی و نازار و ختی
 به چووت روین ده گال یاری وه فادار
 به ره و مولکی نه وین و ژیا نی کار

دد
 دد
 دد

سنوریان ههلبوارد و چوونه شاری

له وئیش نه مانزه وانا به کاری

له وئیش میرنگی زالم کار به دهه بوو

له وئیش بی چاو و روویک دار به دهه بوو

له وئیش زندان و به ندخانه پر بوون

گزی و پاهوان شونگیری و در بوون

له وئیش هه به برنوی باکی سه بوو

له وئیش دنیا به کهمی بی هونه بوو

له وئیش ناکی پیروی بازار گه رم بوو

له وئیش باو پیروی بی شه م بوو

له وئيش پيکه و درۆزن کاری باش بوو
 له وئيش مهردايهتی و پاکی له پاش بوو
 کور و کیرنی له باری پاکی ساکار
 له ریئی شینیا له وی بوونه کریکار
 له بو نانیك و بو یهک کوزه پخوور
 یه کیلیان بوو به پاله یهک به چلشور
 نه گهر چی زور گران بوو نه و شراینه
 به لام که یغی له بوو به ری شهوانه
 به روز ناواره بو پخوور و نانی
 به شه و دسته ملان بوون تا به یانی

لهش ناسك كه نازارى ده بى
 زمان ده گوت نريان چون نازه نى ؟
 له دنيا را نه بىزا نوشى بى نيش
 كه سىك خوشى ده وى حازر بى بوش

x x x

ته سىران كه له كاره خه به دار
 به خوى دارا وه كو ورحى پر نى دار
 به رف دا چوو به ناهدق خوى شى
~~نوش~~ گزير و ره ركه وانى گرت و كوشن
 لهه ميه ده گوت دارا له و نابروو چوونه
 لاشى وا نه بىووه و نيه و نمونه

دد کچی من بی به جوونی بوره پیاوی
 دد ده کوژری نووی له مالی کابه باوی
 دد ده بی من چون برام و چون مینم ؟
 له نیو هاوشانی خوم دا سەر هه لیم
 دد کچی من هه لارن وه لاهی جوانه
 دد کچی من بوچی گاوان و شوانه ؟
 دد له نیو مکی خوم ره به پلینه
 دد نه کوژم نه هه تیوه و نه سه لیت
 دد نه یا کچیل ده بی له سه ره مینه
 دد له شام دا دیم نه و پینه شینه

رد ده کار خه م ده ستلا ت و هیزی زوم
د به خوینی نه و په له نه نگه و شوم

X X X

به به ری ری کردن گه لی شه بیان و شوو وار

هه هه بیکه له حالی وان خه به ر دار

توله ی شوینگی به ر د انه مول و مو

وه کار که دن له راو چکه و له باو

ح ناپا ون نه وان سو د پر تن

دژی ها وه دلی شه یل ده وه تن

چ پله ن نه و ه گانه ی گورگه میشن

که لاک پو گورگه برسی ران میشن

۱- باو ؛ بون هه لکرتن توله
۲- گورگه میشن ، ه لید که هاو کاری گورگه با

گه ران شو فاره کان قورن به قورن
 ولاتيان دا سهر سهر گنگ و سورن
 گه ران سار و گه ران دحيات و هوپه
 هه موريان شكني لوبه به لوبه
 گه ران كيو و چيا و نه شكوت و زه نزل
 گه ران كارين و كندوو و ناخوړ و هول
 شو نيان نه پوو په پيا له هچ كوي؟
 و سه كه سئ نه ديدو دو شه پيا له هچ كوي؟
 په ميريان راگه ياند وهك روژه رهوشان
 گه ران پنه په راندوويانه كهوشان

۱- هول : غاغل ، نه و خانوه ميري آي ره كن
 ۲- كهوشان : سنور

گوئی : در پیتان ده دم نه حجاره فرمان

د د بکنه بو ولای دور و دور و بهرمان

د د برپونه و رامه و تن لهره مه ترسن

د د هه والی نه و دووانه بو بیرن

د د له هه کوی به حهین بیانزونه و بووم

د د وه کوو تازی به کار بیانقوزنه و بووم

د د ده دم پاره و هه لای باش به سووه

~~د د کوو بووم بهر ده کون بهر ده کون بهر ده کون~~

د د که بووم بهر ده کون بهر ده کون بهر ده کون

د د له بان هه واران برن یا ختی به حران

د د له داویان خون به قیل و فهد و مه کان
داویان

گوو تو یا نه که خرنه تکاری چاکی

ده بچے وهک دال بکبی بوئی که لاک

له ئیوه کار و سیکوشان له من مال
ده تاخارم به سه ریانا نه بن زال «

x x x

قه لاک میران به دهس ناکهس ده نه حشی
که : اد دار هورهک له حوی بی روو ده قه شی «
نه گه زبیر و دراو ده وری نه بووبا
بلوورک ژب ده بوو عه وری نه بووبا
نه گه پار نه بووبا بیر و پروا
ده بوو زالیم له کوک و رهکی پروا ؟
نه گه خوئری نه کا سلهت فروشی
له حوی نابینی زالیم خیر و خوشی

نُه گه، نُه پي غه رهز ناوی قه له مبار
 بگانه حجي وهزيرک ره نکه سه ربار

که فيل و روح نه که ونه کلک سوته
 مه ليک ماته به ده تي پياره روته
 به من هيرش و زه بر و زولم و زوره
 به شي زورک گواهي مننه خوره

x x x

بهدو برون خيلي شوو فاراني بيچار
 له دواي دود ناشقي لادى فيداکار
 گه ران شار و ولاتي دور و نيرک
 دودان به زماي فرس و تورک و آجک

یه کیبک بوه مارگر و یه ک بوو به ده رویش
 یه کیبک بوه حافر و یه ک بوو به ده کیش
 یه کیبک بوه لوتک و یه ک بوو به چاده ش
 یه کیبک بوه حوالکه و یه ک بوو به جاکه ش
 حه یابان و شه قام و ریگه یان گرت
 لهه سوو حی یان ته فی گشته چیکه یان گرت

x x x

کچ و کور بی حه بهر له و لور و داوه
 خه ریگ کاره خو یان بوون ل لاوه
 نه که رچپ روت و پنچواس بوون و برسی
 به لام کم کم نه یا نمبوو مائرسی

به سه بهستی تریانی سه سه سیرک

به به قورباچی بی تهخت و بهخت نه سیرک

ح خوشه سه بلندی و بی نیازی ؟

~~چ~~ به عازادی بخوی نان و پیازی

ده لنین یاری گوئی : هارک به یاری :

د گه پیده ی شای زور گوند و شاری

د له له ~~موت~~ خوشتر و جوانتر ح چ به به ؟

گوئی : د نه و حی به خوشه یاری کی به ؟

لام دوو شیوی مه وله وی به لکی وه رگراوه ؟

گفت معشوقی به عاشق کای فی
تو به غربت دیده ای پس ~~شهرها~~

پس کداسین شهر زانها بهتر است ؟
گفت آن شهری که در وی دلبر است

۹۶.

کہ دل خوش بود دلو با دہر بکا دست
شہ کہت بی با لہش و سوردہ بی ہست
دہ سیک بکری بہ لہ ملی نیگاری
بہ روز ماندو بی با ہر لہ کاری
دہس و پہنچیک کہ بکوشی جووہ مہمکی
جہام نایب بہ کاری تا کوو نہ شکی
کہ لیو بٹرت شہ وانہ لیوک دلدار
بہ رنج کیانی رورت ناری بار
کہ شہو تیر مباح و مووح و گازہ کوئہ
چبوو سوٹاو و تاوانگازہ کوئہ

دلو : بہو توچہی دہ لین کہ رہی کرکار دہری دہکا.
جہام : شہ سوردہ بون جہگہی دہست.

که سیک حنری نازادک بچنرت
 له وهی باک نیه نارهق بریری
 به بی رایخ شهوی ناسوره ره نوک
 کر بکار که یار پشی بجه نوک
 به بی پنجهف شهوی گهم و گوره لهش
 که یاری نازه نین بگر له پادش
 که شه و دایالی به بجه یاری جوانی
 به روز با هه جده و بی پیل و شانی
 که سوری عشی وان خهه دهه پیر بوو
 که سوری عشی وان خهه دهه پیر بوو
 که سوری عشی وان خهه دهه پیر بوو

له نیو شوو فاره کاندنا خواجه بیک بوو

عه جیب زبانی خورژ و پیره سه بیک بوو

نه میر بو پاسی نیومالی کری بوو

نموونهک پیانو فرای و ده م شریک بوو

که خوی بی بیک له خوشی زین کرا بوو

سه سوو ده رگی هوسیدی داخرا بوو

که شوخی عشق و دلداری نه دی بوو

که گهری پاوشی یاری نه دی بوو

که زبیک و غیره تی متری نه دی بوو

که خوشی پیاوهی و سیری نه دی بوو

خواجه : مایای زورن ، به لام مه بستی من لیره دا نرک
نه و کوریلایه که کوریلایه کان ده یا شخه سا
و له مه ره مخانه دا کاربان پی ده کردن و پی بان ده گوس
خواجه .

۹۹

X X X

ده روونی پر گرمانه و هه هه بوو
 له تا ههز که ی ~~بهره~~ به خیل و شووم و به د بوو
 که کوشی پیاوه تی نهو ده تی تاوان
 له هه تی خوی بوو رقی زور بی له پیاوان
 که وه که ^{هک} بوون رقی و گاشه له کنی نهو
 نه بوو باکی بیا بازارک زن نهو
 چلۆن پروا ده که کک ئینانی بی بهش
 نه بی بره م و بی ئیناف و دلرهش
 که ئینانیک وه کوو هه یوان خه سی بی
 هه ر نه گه نموونه نا که سی بی

عوقده

گرمانه :

به نه می میر نه ویش خوی کرده سوالله
 هه گه را شار و ولانان نه سه نه سه
 هه تا روتنی خواجهی دلره فی پیر
 له مالیک دور به دور ناسی کچی میر
 نه ماشای کرد جل و بهرگی درپاره
 سه و پوتراک مالوز و بلاره
 به روگی نه اوه لایه سینی روو نه
 سه نه گوکه ناسکی نه اوه سوو نه
 هه لیمالیوه تا نیشکی بو کول پلسکی
 ده پرتی نه رهقه نه نگول به نه نگول

۱- کول : جل شوشتن

کھچی شادی له نیوچاوان دہباری

کھی میره و شرم ناکا له کاری

سهری سوور ما پاپو نه و کابرا نه زانه :

د چلونگ گورپاوه نه م دور و زه مانه

د نه ماشاک نه م تریان و ری و سوئیه

د کھی ره سکا زاده و کول و نه پیون و سوئیه

د به دروی کارا گه ران کوچه به کوچه

د له بو خانوونی و اووان و سووچه

د به شیر و شه کری په روه رده کراوه

د له کوشک و سه رایان دا تریاوه

۱- نه پیون : گایه له ، ریشه کی وه ک ساپون له فده کا

۲- سوئیه ده فریکه له گل دروست کراوه و خاراوه و له بانی

ته شت به کار دی.

د هه بيشه خاوه ئی کوبله و که نیز بوو

د اهل و بهرگی ههتا ههز که تهمیز بوو

د نه وی ده ستوری دا با جی به حج بوو

د له خوی زیاتر له ژوروی ^{کوشک} مانی کی بوو؟

د ده یا نگرده باوه شینی ^{نهم} بهر ، نه و بهر

د له بنه سینه ^{نهم} نه میلی که سهر

د له کچی ^{نهم} یستا له بهر سووره هه آوی

د په پرو ^{نهم} ستوری ده کا یو نان و آوی

د بهر ^{نهم} باوکی په کی که وتوه له آلان؟

د که نه ^{نهم} یستا ده کا جلتوری مالان

د

د د ده پې خوار د بټی میښکی گوید درټ

د د رونا بو نانی چوون ناروق درټ

د د نه وی بو نه و کرا بو کی گراوه

د د به خوی وا ریاره نوشته یی گراوه

X X X

نه ونده ته که بیری گنده - پیوان

ده که ک فدرعی کی میران و گوان

ده که ک ده لین : د که نتر و قویش نابن به ویداش

د د قهی که ونه پیوانه و قهی باش !!

د د ده لنین به پیادی گوج و ساده

د د که سوار هر سواره پیاده هر پیاده

۱ له فولکلور و هر گراوه

۲ ، ، ،

لا کچی میران ده بی لیران وه خو خون
 لا کچی گادوان ده بی پووشکان وه کو کن
 لا کچی میری ده بی خووشی بینین
 لا کچی شوانی پختنه نان چینین

میری ~~لا~~ ~~لا~~ ~~لا~~ ده بین باش و عه فووس
 کچی میری ده بیره بین پیره جاسروس
 کچی میری ده بیره بین پیره جاسروس
 ده به و تیواره رزگار بوو له کاروی
 گه پادون جا به ره و یامز یاری

به نام جاسوسی ، پستی پاپاو
 به دواي نهو دا ره چوو ههنگاو ، به هه ننگاو

تہ ماٹای کرد کہ لاویکی قوراوی

لہ زیگاہی پرلوه سیدہ چادک

کہ یاری دہ رکوت پی ترس و پارتر

بہرہ و پیری فری گرتی لہ ٹامتر

لہ ہیر کوئی لادای نہنا تا پردی ۱۹۹۱

ٹیر روی کردہ ٹم ژوورہ خودای نوور

XXX

ھہلی نا جی ٹہ وان و وہک پرلوه

لہ لاتانی وہرینا صہ لہ وٹوہ

ترہ ختان و کینکوت کہوتہ ریہ

-۱-

لہ خہلگی وایہ رد ساہرا ٹاوری پیہیہ «

۱- لہ فوکلور وہرگراوہ کنایہیہ پر کہ سید کہ

بہ پہلہ پردا .

له سوئی مال و دراوی بالی گرتوو
 خه یالی موک و ماش و مالی گرتوو
 هه سیشه وایه کاری پیای نامه
 که سووزی خوئی ده کا ته نیا بهراورد
 له خوئی رازی بکا نه و میری خوئی خو
 ده روونی ماشقان با بنی ناسور
 خه لک تووشی ^{به لایه} که بی جه خننه
 که نه و گیر که وی رنار و درهم
 هه ییو بار سوک نه بی با باری قورسی
 نه ته خوار جه نای نه و له کورسی

به کویله کوچکيه وه بيا جه رگي تني پير
 ههآ چهنگي له جيگايهک بي گر
 به وي چي به سه رني پياوي بيگهس
 که نه و پارهي دهوي و پارهي دهوي و بهس
 به وي چي مالي خه لک بي خودان بي
 که ماله جوانه کهي نه و ناوه دان بي
 به کوشتن دا خه لک لوردوو به لوردوو
 به کي پي ناکه وي و کداني مردوو
 XXX
 به تالوو که ده کهي ميري
 به گورجي خوي گه يانزه کن گزيري

گوئی : « زہِ حمت نہی پی پی را گہینی
 « ہمہ عزیزیک و عزیزیکِ کھینی
 « گزندہ عزیزہ کم ، رازیکہ رہنگی
 « ہتا زووتر خبر دار طر پی درہنگی »

XXX

نہوندہ کی پی نہ چوو ہر ریانہ کن میر
 گوئی : « نہی میر خاوهن را و تہ بگر !
 « نہ زیادی پی ہمیشہ بہت و ہانت
 « پتر پی و ہر پتر پی دستہ لانت
 « بہ حیم ہیناوه نہرگی ہندہ کی ہوم
 « نہ مالم دیتہ وہ من نوکری نوم

۱۔ کہ رویشک نہ لاندہ دوزینہ وہ کھونہر بوو ، نہ گہ
 نوکریک نہ راو دا کہ رویشکی دوزی پایہ وہ دہگوت
 نوکری نامای ہوم پی دہلین ہوی تہ مالہ ، نہ کھندی
 ناوچہ پی یان دہنگوت دیار دی

«د له سایه کوه خاین بنیدراوه»

«د چه فرمائی گوره م؟ وختی راوه»

بیر نامه رده پاشه و پاش کتاوه

له خوشیان رنگ و روی بیری گشاوه

له رای کرده دکي له وی به بیته ژوروی»

به جاری داوه رین چه ند زرته سووری

گویی: دئیوه که خرمه نکاری فاسن

د هه مو شو لوکوره باشم بناسن

د بکن نیستا سه را پا ویره شانی

د خلاتی هه گوره بی داره ن به شانی»

سیره کان که پانگی خرمه نکاره کانیان ده کرد ناویان نه ده پردن
وده یا نئوت دکي له وی به

X X X

وه کوی کردن له پاشان گوره گوره
 هه سو ده سته نه زه ویتان به ده وره
 بچ گوره گوره به نده و گوئ له مت بوون
 به ره و روی نه و ته و او بیده نگ و هت بوون
 قه پان و رهاگران و ده نعلکار
 دروزان ، دو زمان ، په تیاره ، پیعار
 به گز خلیکا ده چوون وهک نه رره دیوکی
 که نه و دیار نا ده بوون دیله ریوی
 که نه و ده یگوت در نه ری چپکه بن په یانی ، پ
 ده یانگوت ؛ در گوره مان پو خوت ده زانی ،

گوی : داد نهی گوره گورهی باره گای من
 داد بدین پیتاچی به تہگیر و رای من ؟
 داد دہلین نهو روو کہ سی لیرہ لہ لالوون
 داد لہ پانہ حق ولاتی نیتہی بوون
 داد کہ دوستی خومہ میری نهو ولاتہ
 داد نه میریکی بہ زیبک و دہ ستہ لاتہ
 داد دہ لیم چہن کہس لہ نیوہ ہہ لہ شرم
 داد پکن - ہوقات و دیاری بو شرم
 داد بہ نامہ لئی نچوازم را نہوہ ستی
 داد دہس و پئی نهو دووانم بو بہ ستی

به ری یان کاته وه بو ده رکی پیته
 من عماره م ئه ویش گه کار ی پیته

گو بیان - صدق - قه ی بیری ته واوه
 گوئی ارد ئیتر قه م پیتان نه ماوه

X X X

شه ویگی رهش وه کوو به ختی ئه سیران
 ده کوو روا زوری زور دار و ئه سیران
 نه مانگ دیار بوو نه ئه سیره ی گهش و جوا
 تروو که ی لی بر بوو ناگی شوان
 ده روونی پیاو خراپانه شه وه زهنگ
 که دا ختری به بوخر و کینه و ژهنگ

به رواالت کش به لام پر کاره سانه
 هه زاران رازی ~~کنده~~ ^{تند} گه چي مانه

له کوشک و گرتوو خانیه ده که پسته

یه کبک مه سته هزارا زار و خه سته

له لایه لاه دراونه بهر شکه نجه

له لای دیکه سه مایه و لار و له نجه

له کونجی بیوه زین ده گری و ده نالی

له کوشکی یاده گیره چاو که نالی

له سوچی باب له سوئی رو له ده سو

له قه سیرکی ده ره قسی نیوه رووی

کچی پی بَش لہ ژووری نَشکی دہری

کوری ناعاش بہ پارہ جوانی دہ کری

ہہ تیوی برسی چلی ہہ لہ لہ لہ لہ

کوری شخ ناعاشی ناپری لہ شوخی

لہ لایہ چارہ ریش کہوتوہ لہ کولان

لہ لایہ پارہ بَش دہ کری لہ کولان

لہ لایہ جانی پارہ پیر کراوہ

لہ لایہ داری نَعدام ہہ لہ لہ لہ

بہ لہ راستہ قہ لای میترانہ شوکار

بہ لام نی دا ونہ تاوانی بہ دکار

کچھ و کورہ نوسنبوون بی ختم لہ کہ پری
 دہ یانگری

نہ یانزانی کہ داروغہ

لہ کوئی دلداری ، پاکی چاکی ساکار

دہ زانی فیل و مہکری پاوی زور دار

لہ چین پی ما لہ ماہین پی دبارہ

دہ رہ بہگ ژمنی چینی ہہ ژارہ

لہ لای خوبان ہہ یانہ غیرہ ورہ

لہ لہر شوئی ہہ ہن لوجھی دہ رہ بہ

لہ چین کیری تہ سیری ہہ لہ بگری

لہ ماہین کہ سری شانہ پو تہ سیری

له میران هه که سکی د دنیا بی
 له تریا تووشی خیر و خوشی نابی
 نه یازانی نه وهی ئیرهش ئهیره
 خه ریکی راو و رووت و وش بگه
 هه آ لی یان وه ژور که وین په ساول
 له خه و دا سواری سینگیا بوون نه خافل
 نه یان هیت راپه ن ، بزوون ، هه لسن
 ده س و پی یان به چوله پی به ستن
 که دوائی هات له وکی خانه بگیری
 به ری یان کرده وه بو دهرکی میری

X X X

به بیان نهنگوت و سوئی تاکه تاکه

گوئیان ههستین بچینه نوئری چاکه

بلیینه بوو بانگده ری کوئری خه والوو

گوئی : ده بانگی بهیانی دهنگه یا زوو

ده پی زوو بکم هه تاکوو نه پری نامم»

له دارکشی وه شان دارکشی نوئری که

گوئی : ~~هه~~ کابرا ده ههته جل بکه که

که ههسه ههسه ههسه ههسه ههسه ههسه

دا که یارت زوو نه که یوت ناخروشی

ار وه ده ست ناکه وی پاره و خروشی

«د کھی ماوه له پو جیټنی بهرائی
 «د کراسی نوی نیه پو شای فائی»
 نژی پالہ گونی ارہستہ به سه خو
 «د خرابی پو نه لوستی فیله نه مشه و
 «د پہلہ بی زوو بگہ کاری و برانہ
 «د مہلا فہر موی کونی روژی به یانہ»
 به رت بردن گہشتہ ژووری مانا
 خیل^{۷۷} بوو جا له نیو پندی وہ مانا
 «د گونی خانم بشیلہ پی و دہستم
 درہنگ هاتووہ وا دیارہ مہستم؟»

مه نای شیخ به خیرانی ده فہرہو؛

ار ھہ ٹیوٹی بنیرہ خانہقا زوو

ار یلی شیخ نوری کرد و نوستہ وہ بوی

ار خہلیفہ نوری بو خہلکی بکا خوی،

خہلیفہ پیکہنی و زانی چ باہ؟

گوٹ : ار باوکم بہ قوربانی پی خاسہ،

ولائت روون بوو کیتی رہتی دانا

فہریک بوو بازہ نبوی لاوی زانا

کہ رایگی کردیہ ہاوار و فہریاد

بہ خوی دا دا گوٹی : ار تھی داد و بیاد

١١ چپوو تاوانی ئه‌م جووتنه فه‌قیره

١٢ که وایان لی بکا ئه‌م گورله پیره

١٣ ئه‌وه کار بوو که کردی ئه‌م به‌کان

١٤ په‌زاره خسته شاری ئه‌م به‌یان

١٥ به قوربانیت ده‌بم بنیای چاوان

١٦ قبوولی بو ده‌که‌ک تو سوچ و تاوان ؟

١٧ خودایا به‌س به‌ده ده‌ستی ئه‌یری

١٨ شه‌راپه‌نا به‌ده‌فه‌ره بو خوت خه‌یری

١٩ هه‌نا گه‌نئی ده‌ده‌ی تو به‌خت وه‌انی ؟

٢٠ ده‌رائی چمن دره‌ ؟ نه‌ه‌له‌ت له‌ زانی

گوتی ! در رایہ ! پیہ تم بولہ بولہ ؟

گوتی ! در ہستہ نہ لام لی رابو بولہ ! «

در تہ پیر تہ پو لہ داری دان بہ جو تہ

در کچولہی حوی و تہ خوگوانہ رو تہ

در لہ شاری کہو تہ ہاوار و گریان

در دلی گورہ و پچوکان بونہ بریان «

تہ وہی گوت کہوتہ وہ عام و نورلہ :

در خودایا چند بہدہ تم پیرہ خوولہ ؟

در دلی کوو ہات بکوڑی تم گولانہ ؟

در لہ یہ کتر کا بہ ناہق تم دلانہ ؟

» خودای گه و ره به دهس خوته هه هووگا

» له سه زمان لابره بیداری خوکار

» له سه دلاری نو لاوان ده کوژی

» کوژی کیران له پی پی چوان ده کوژی

گوژی : د پارانه وه بی که لکه دایه !

» نووزله قهت ده روسی زولمی نایه

» نه زانه تا کوو خه لگی نه م و لاته

» به دهس میرانه وه نه م ده سه لاته

» ده ناژون ، راده دن تا بلوی بویان

» هه هوو کاری ده کن بو سوودی خویان

- ۱) پیاریزت ههتا تهم مولکه و ماله
- ۲) وه بهر بی بیان ده دن مکن و پاله
- ۳) تھوان بی بیان برت ده کتوت و قازانج
- ۴) به قور گیری ده ماله کرمانج
- ۵) ژن و پاو و کور و کیران ده کورن
- ۶) قه لوند و قهلم تیرانک ده کورن
- ۷) هه تاله خه لگی له به کتر و نه بان
- ۸) تھوان سواریان ده بن سواریش ده ران
- ۹) ههتا میزا حیکانجوانی میره
- ۱۰) به پره دایه لهم کوشت و بلیگره

د هه تا کتیری ههزاران مهشکهژینه

د له مالی وان هه به هم پینه پینه
د هه تا کوو هیری هم مهله نه جووکی

د هه زار بارانه وهت دایه! به پووکی

~~د که ژن زانی نه ویش پینه وه کتیری~~

د که ژن زانی نه ویش پینه وهگ میر

د مری میری پینه نایه ته هر میر

د که وریا پووته وه پاله و کرکار

د ده شپوکی مالی میر و مهزک و خوکار

د که میرزا پوو به رو شپیری تازه

د حوکم ناکا له هرمان میری تازه

۱ در هزار رحمت له گوپی پی کچی میر
 ۲ قصص قیگی کرد که پهنه بو گوپی زیر
 ۳ به زور شکي ده پی ده رکي قه لایه
 ۴ ده نا نه و ده رکه بو کچی ناوه لایه ؟
 ۵ خبات زنگار ده کا کوبله و نه سیران
 ۶ ناخنی راده کا سزان و نه سیران
 ۷ له نه فاندی ده زان سووی ده وران
 ۸ به نه فاندی ده زان سووی ده وران
 ۹ و ورکه سووی ده رکي گه وران
 ۱۰ ده وران ده پی روی بی سووی
 ۱۱ گه وران نه پی پشی خه لک کووی
 ۱۲ له بهر گه وران نه پی پشی خه لک کووی
 ۱۳ که گوپالی خه لک ده رجات له خیزی
 ۱۴ نیتیر نامینی میری گه وره خیزی

بُوْتِ نووَسِيْمِ بُوْتِ نَبُوَسْمِ نُهْنِ حِيْمِ؟
 رُوْتِي قُوْتِيِلِ گُوْرَهْ پَانِي هَهْ لُگُوْرِدِ نِيْمِ
 بَهْرُو بَهْرِي زَايِي رَهْمِ گَهْرِي وَرْدِمِ
 خَاكِ بَهْرِ بِيْتِي تِيكُوْتِهْ رِي كُوْرِدِمِ

شهرابی خهست

خیرنی نه وروزه شهرام خهست تره
 تا نه لینی بولبول له شاعیر مهست تره
 جوانی گوت شوخ له باری باده گیره ؟

دنه و که هی ~~بخت~~ سه رته تره سه رته تره

رداچنان را آچنانتر مسکنید»

شاعیری ده روهست به بهی ده روهست تره
 همه نی شیدا به شای کیری کورد

وهی دلم له و همه نه خه پی به ست تره

من برستم لی برا یا کیری شار

روز له کیری ده شته کی بهیدیه ست تره

بە

بەنگوت و شه و رابرد و من هیتا خەوم نایە
 بەمان دەخوین بولبول و قومی بەلام تاسپەکی که وم نایە
 خەمال دەسپاە جی ژوانی شهوانی لاوهکی ئەحما
 خرنگیه بازنه و خەمال و بەرمووی ئەوم نایە

insitut kurde de paris

ټو به لښم پي پږه تامن به ره و ژوان بېمه وه
 بېمه به ماڅکي ته پ له ليوه با جوان بېمه وه
 ده ستی له زوکم له ما تښدايه هڅري بهی گوښ
 لښم گه ری تاوی له باخی سڼه سوان بېمه وه
 شه نه پری بېره وه فرسکی پي شوانی ستر
 ره نه هڅنا له و ما ورورانه بو شوان بېمه
 من گولی ه گوری ~~له پښتانه م به لام~~
 پښتانه به کم لی بد پښتانه وایه بو روان بېمه وه
 شخ ه توان بو کچی گا ور له سڼم وه رگه پرا
 من خه ریکم بو کچه شخ پښتانه بېمه وه